

PM 2007: RVII (Dnr 325-3539/2006)

Inrätta en skuldakut

Skrivelse av Christopher Ödmann (mp)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelse från Christopher Ödmann (mp) anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulf KristerSSon anför följande.

Ärendet

Christopher Ödmann (mp) redovisar i en skrivelse till kommunstyrelsen att många människor i Stockholm har svårt att få sin ekonomi att gå ihop. Erfarenheter visar att ju tidigare man tar hjälp, desto större är möjligheten att klara upp situationen. Väntetiderna till budget- och skuldrådgivningen måste kortas avsevärt för att medborgarna ska kunna få bästa möjliga hjälp. Det ska inte ta mer än 24 timmar innan den skuldsatte kan få tala med någon av stadens skuldsanerare. I skrivelsen föreslås att kommunstyrelsen beslutar att inrätta en skuldakut samt att resurser tillförs för att anställa fler skuldsanerare och att bidrag ges till frivilligorganisationer som arbetar med skuldsatta.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden, konsumentnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Katarina-Sofia stadsdelsnämnd och Liljeholmens stadsdelsnämnd

Stadsledningskontoret delar uppfattningen om att många människor har svårt att få sin ekonomi att gå ihop och ju tidigare man får hjälp desto större är möjligheten att klara upp situationen. Stadsledningskontoret vill betona det förebyggande arbetet, framför allt till ungdomar och överskuldsatta hushåll. Enligt den nya lagen som träder i kraft den 1 januari 2007 får kommunerna en skyldighet att ge råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldutsatta personer, både under och efter skuldsaneringsförfarandet, (prop. 2005:124 Om enklare och snabbare skuldsaneringsförfarande). I staden erbjuder alla stadsdelsnämnder budget- och skuldrådgivning.

Enligt stadsledningskontorets uppfattning kan frivilligorganisationerna vara ett komplement till stadsdelsnämndernas verksamhet. Budget- och skuldrådgivning är en kvalificerad uppgift som kräver goda och grundläggande kunskaper i bl.a. lagstiftningen och krav på en rättssäker hantering. Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att en skuldakut eller bidrag till frivilliga organisationer inte kan lösa de problem som skuldutsatta akut befinner sig i.

Konsumentnämnden har beslutat att lägga ärendet till handlingarna med hänvisning till stadens budget för 2007.

Socialtjänstnämnden delar uppfattningen att många behöver stöd i att hantera sin ekonomi och sina skulder. Det finns emellertid inget behov att inrätta en skuldakut.

För den enskilde är det angeläget att budget- och skuldrådgivningen får ta tid. Bidrag till frivilligorganisationer ges till verksamheter som utgör komplement eller alternativ till stadens egna insatser. Budget- och skuldrådgivning kräver specialistkompetens, varför organisationer som regel hänvisar till stadsdelsnämnderna vid behov av mer omfattande rådgivning.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd redovisar att flertalet av dem som söker hjälp med sina skulder tar kontakt först när det förflutit en tid och inte direkt i samband med att lånen har förfallit till betalning. En viktig del i det förebyggande arbetet är budgetrådgivning och för ett bestående och gott resultat krävs ett långsiktigt och djupgående arbete. Det finns sällan snabba och enkla lösningar. Nämnden framhåller att budget- och skuldrådgivning kräver kvalificerade kunskaper och risken är att frivilligorganisationer ger en bristfällig information som kan få förödande konsekvenser för den enskilde.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd pekar också på att flertalet av dem som söker hjälp med anledning av sina skulder tar kontakt först efter det att lånen har förfallit till betalning. Rådgivaren kan i det läget inte påverka skuldsituationen akut. För att förhindra detta är budgetrådgivning en viktig del i det förebyggande arbetet som består av stöttande och motiverande i vardagsekonomiska frågor. Nämnden anser att det torde vara mer effektivt att utöka resurserna till redan befintlig verksamhet än att inrätta en skuldakut. Då flertalet av de aktiva är lekmän inom de frivilligorganisationer är risken stor för ojämn kunskap och bristfälliga råd/information, vilket kan leda till negativa konsekvenser för den enskilde. Den sökande måste också garanteras rättssäkerhet.

Liljeholmens stadsdelsnämnd instämmer i att det är viktigt att människor som har fastnat i den s.k. skuldfällan får professionell hjälp så fort som möjligt. Väntetiderna måste kortas väsentligt, varför förslaget om att tillföra resurser välkomnas. Nämnden motsätter sig en skuldakut, såsom den beskrivs i skrivelsen. Skuldsaneringsarbete är långsiktigt och förutsätter en helhetsbild av vad som har lett fram till den uppkomna situationen och hur den ska kunna åtgärdas samt följas upp. Nämnden har svårt att se möjligheterna för frivilligorganisationer att bedriva en objektiv och långsiktig verksamhet.

Mina synpunkter

Det är viktigt att människor som befinner sig i en situation där deras ekonomi har raserats, eller är på väg att raseras, får hjälp att klara upp situationen i ett tidigt skede. Det är också viktigt att arbeta förebyggande med rådgivning, framför allt till ungdomar och överskuldsatta hushåll.

Från och med den 1 januari 2007 är kommunerna skyldiga att ge råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldsatta personer, både under och efter skuldsaneringsförfarandet, (prop. 2005:124 Om enklare och snabbare skuldsaneringsförfarande). I staden erbjuder alla stadsdelsnämnder budget- och skuldrådgivning. Skuldsanering är en långsiktig process som förutsätter en helhetsbild av vad som har lett fram till den uppkomna situationen och hur den ska kunna åtgärdas samt följas upp. Budget- och skuldrådgivning är därför en mycket kvalificerad uppgift som kräver goda och grundläggande kunskaper i bl.a. lagstiftningen och krav på en rättssäker hantering.

Min uppfattning är därför att en skuldakut inte kan lösa de problem som skuldsatta akut befinner sig i.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelse från Christopher Ödmann (mp) anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 22 augusti 2007

ULF KRISTERSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelse av Christopher Ödmann (mp) om att inrätta en skuldakut

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta
att finna motionen besvarad med följande:

Motionären pekar på behovet av tillräcklig tillgång till konsumentvägledning, ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Den borgerliga majoriteten har valt att både lägga ner konsumentnämnden och skära ner på stadsdelarnas konsumentrådgivning. Det är väldigt viktigt att staden arbetar för att förebygga att människor får skuldproblem och detta försvåras nu avsevärt när det skärs ner på konsumentverksamheten i staden. Det behövs kraftigt ökade resurser både till konsumentvägledning och ekonomisk rådgivning/skuldrådgivning för att antalet människor med skuldproblematik ska minska.

Alltfler människor får problem med skulder; inte minst ökar antalet människor som får problemen att betala igen s. k. sms-lån. Nyheterna rapporterar att allt fler obetalda lån som tagits via sms på mobiltelefon hamnar hos kronofogden, och ofta handlar det om unga som inte klarar att betala tillbaks lånen. I september 2006 hade tre företag ansökt om sammanlagt 390 betalningsförelägganden. Under perioden januari-juni 2007 steg antalet ärenden till över 4 500, och antalet långivare har blivit fler. Kronofogden räknar med att det totala antalet ärenden under 2007 kommer att överstiga 10 000 om inte trenden bryts.

Den 1 januari 2007 trädde den nya skuldsaneringslagen i kraft och det innebär ökade krav på insatser från kommunerna. Köerna till stadens skuldrådgivare är idag alltför långa. Innan människor får kontakt har det hunnit gå oerhört långt och ekonomin kan ha under väntetiden förvärrats ytterligare på ett drastiskt sätt. Tiden från det att man söker hjälp till dess att man får det är alldeles för lång och måste kortas ner till max en vecka.

Kraftigt ökad satsning på konsumentfrågorna är nödvändig för att förebygga att människor får skuldproblem. Därför behöver konsumentförvaltningen byggas upp igen och stadsdelsnämnderna behöver anställa fler konsumentvägledare. Dessutom behöver fler ekonomiska rådgivare/skuldrådgivare anställas i stadsdelarna, dels för att hjälpa människor att undvika problem med skulder och dels för att hjälpa dem som redan har allvarliga skuldproblem.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Den borgerliga majoriteten har valt att både lägga ner konsumentnämnden och skära ner på stadsdelarnas konsumentrådgivning. Vi anser att det är väldigt viktigt att staden arbetar förebyggande och med skuldrådgivning och skuldsanering och detta försvåras nu när det skärs ner på konsumentverksamheten i staden. Dessutom innebär sammanslagningen av stadsdelsnämnderna att konsumentvägledningen centraliseras i stadsdelsområdena, vilket minskar tillgängligheten.

ÄRENDET

Christopher Ödmann (mp) redovisar i skrivelsen att många människor i Stockholm har svårt att få sin ekonomi att gå ihop. Erfarenheter visar att ju tidigare man tar hjälp, desto större är möjligheten att klara upp situationen. Väntetiderna till budget- och skuldrådgivningen måste kortas avsevärt för att medborgarna ska kunna få bästa möjliga hjälp. Det ska inte ta mer än 24 timmar innan den skuldsatte ska få tala med någon av stadens skuldsanerare. I skrivelsen föreslås att kommunstyrelsen beslutar att inrätta en skuldakut samt att resurser tillförs för att anställa fler skuldsanerare och att bidrag ges till frivilligorganisationer som arbetar med skuldsatta.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden, konsumentnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Katarina-Sofia stadsdelsnämnd och Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen om att många människor har svårt att få sin ekonomi att gå ihop och ju tidigare man får hjälp ju större är möjligheten att klara upp situationen. Stadsledningskontoret vill betona det förebyggande arbetet, framför allt till ungdomar och överskuldsatta hushåll. Enligt den nya lagen som träder i kraft den 1 januari 2007 får kommunerna en skyldighet att ge råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldsatta personer, både under och efter skuldsaneringsförfarandet, (prop. 2005:124 Om enklare och snabbare skuldsaneringsförfarande). I staden erbjuder alla stadsdelsnämnder budget- och skuldrådgivning.

Enligt stadsledningskontorets uppfattning kan frivilligorganisationerna vara ett komplement till stadsdelsnämndernas verksamhet. Budget- och skuldrådgivning är en kvalificerad uppgift som kräver goda och grundläggande kunskaper i bl.a. lagstiftningen och krav på en rättssäker hantering. Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att en skuldakut eller bidrag till frivilliga organisationer inte kan lösa de problem som skuldsatta akut befinner sig i.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 november 2006 att besvara skrivelsen med socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Gertrud Brorson (mp), *bilaga 1*.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 oktober 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Socialtjänstnämnden delar uppfattningen att många behöver stöd i att hantera sin ekonomi och sina skulder. Det finns emellertid inget behov att inrätta en skuldakut. För den enskilde är det angeläget att budget- och skuldrådgivningen får ta tid. Bidrag till frivilligorganisationer ges till verksamheter som utgör komplement eller alternativ till stadens egna insatser. Budget- och skuldrådgivning kräver specialistkompetens, varför organisationer som regel hänvisar till stadsdelsnämnderna vid behov av mer omfattande rådgivning.

Konsumentnämnden

Konsumentnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 december 2006 att lägga ärendet till handlingarna med hänvisning till stadens budget för 2007.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 oktober 2006 att besvara skrivelsen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Redovisar att flertalet av dem som söker hjälp med sina skulder tar kontakt först när det förflutit en tid och inte direkt i samband med att lånen har förfallit till betalning. En viktig del i det förebyggande arbetet är budgetrådgivning och för ett bestående och gott resultat krävs ett långsiktigt och djupgående arbete. Det finns sällan snabba och enkla lösningar. Nämnden framhåller att budget- och skuldrådgivning kräver kvalificerade kunskaper och risken är att frivilligorganisationer ger en bristfällig information som kan få förödande konsekvenser för den enskilde.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 november 2006 att besvara skrivelsen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Pekar på att flertalet av dem som söker hjälp med anledning av sina skulder tar kontakt först efter det att lånen har förfallit till betalning. Rådgivaren kan i det läget inte påverka skuldsituationen akut. För att förhindra detta är budgetrådgivning en viktig del i det förebyggande arbetet som består av stöttande och motiverande i vardagsekonomiska frågor. Nämnden anser att det torde vara mer effektivt att utöka resurserna till redan befintlig verksamhet än att inrätta en skuldakut. Då flertalet av de aktiva är lekmän inom de frivilligorganisationer är risken stor för ojämn kunskap och bristfälliga råd/information, vilket kan leda till negativa konsekvenser för den enskilde. Den sökande måste också garanteras rättssäkerhet

Liljeholmens stadsdelsnämnd

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 november 2006 att besvara skrivelsen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Daniel Somos m.fl. (m), Karin Berggren (fp) och Karolina Johansson (kd), *bilaga 1*.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att människor som har fastnat i den s.k. skuldfällan får professionell hjälp så fort som möjligt. Väntetiderna måste kortas väsentligt, varför förslaget om att tillföra resurser välkomnas. Nämnden motsätter sig en skuldakut, såsom den beskrivs i skrivelsen. Skuld-

saneringsarbete är långsiktigt och förutsätter en helhetsbild av vad som har lett fram till den uppkomna situationen och hur den ska kunna åtgärdas, samt följas upp. Nämnden har svårt att se möjligheterna för frivilligorganisationer att bedriva en objektiv och långsiktig verksamhet.

RESERVATIONER M.M.

Socialtjänstnämnden

Reservation anfördes av Gertrud Brorson (mp) enligt följande

Den 1 januari 2007 träder den nya skuldsaneringslagen i kraft och det innebär ökade krav på insatser från kommunerna. Som det ser ut i dag är köerna till stadens skuldrådgivare allt för långa. Innan människor får kontakt har det hunnit gå oerhört långt och ekonomin kan ha förvärrats ytterligare på ett drastiskt sätt. Tiden från det att man söker hjälp till dess att man får det är alldeles för lång och måste kortas ner till max en vecka. Det akuta behovet att få kontakt och enklare rådgivning är inte alls tillfredsställande tillgodosett, såsom det hävdas i tjänsteutlåtandet. Behovet av en skuldakut är således angeläget. Resurser behöver tillföras för att fler budget- och skuldrådgivare ska kunna anställas.

En skuldakut kan långsiktigt hjälpa såväl medborgare som den arbetsbelastning de flesta socialsekreterare har idag. Alla åtgärder som kan minska deras belastning att jobba med ekonomiska bedömningar ger mer utrymme för långsiktig kvalitativ rådgivning.

Liljeholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Daniel Somos m.fl. (m), Karin Berggren (fp) och Karolina Johansson (kd) enligt följande

Kommunerna har i dag skyldighet att tillgodose budget- och skuldrådgivning. Detta är också en lagreglerad verksamhet. De befintliga tjänsterna i stadsdelarna arbetar nära med socialsekreterare inom försörjningsstöd i de ärenden där den enskilde är aktuell inom båda verksamheterna. Skuldproblematik är därför i huvudsak en stadsdelsnämndsfråga och inrättat av en skuldakut blir därför något märkligt. Det kommer snarare bli ett extra lager av byråkrati istället för en hjälp för människor.

Principen bör vara att människor är ansvariga för de beslut man tar och hamnar man i djupa problem som man själv inte kan ta sig ur så ska man få hjälp av samhällets skyddsnät i form av olika stöd och socialtjänst.